

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620202122
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4620202122.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: T. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, dieťa rodičov: matka Z. T. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., časť Z. H. N. XX, zast. VEIS LEGAL, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Nitra, Farská 8, IČO: 53 027 591 a otec Q. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXX, t. č. K. XXXX/XX, R., zast. JUDr. Marcelom Ružarovským, advokátom, so sídlom Trnava, A. Žarnova 11C, IČO: 53 711 343, za účasti Okresnej prokuratúry Topoľčany, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 5. mája 2022 č. k. 10P/136/2020-607 takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III., IV. a VI. **p o t v r d z u j e .**
- II. Vo výrokoch V. a VII. o úprave styku a náhrade trov konania napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. 1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zveril maloletú T. E., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky (I.). Obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok (II.). Súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletej sumou 150 eur mesačne, ktorú bude platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od 14. 08. 2020 (III.). Zročné výživné za čas od 14. 08. 2020 do 30. 04. 2022 v sume 2 927 eur súd povolil otcovi zaplatiť v splátkach po 100 eur mesačne spolu s bežným výživným do rúk matky, pod následkom straty výhody splátok (IV.). Súd upravil styk otca s maloletou T. tak, že je oprávnený stýkať sa s maloletou:

- každú sobotu v nepárny týždeň roka od 15.30 hod. do 18.30 hod.,
  - každý rok dňa 25. 12. v čase od 10:00 hod. do 13:00 hod.,
  - každý párný rok dňa 31. 12. v čase od 10:00 hod. do 13:00 hod.,
  - každý nepárny rok dňa 01. 01. v čase od 10:00 hod. do 13:00 hod.,
- vždy bez prítomnosti matky dieťaťa.

Matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a v mieste jej bydliska zabezpečiť prostredníctvom ňou zvolenej osoby odovzdanie dieťaťa otcovi v stanovenom čase a otec je povinný po ukončení styku v stanovený čas na tom istom mieste dieťa odovzdať osobe zabezpečenej matkou.

Ak sa styk otca s maloletou neuskutoční z objektívnych dôvodov, je matka povinná umožniť otcovi styk s maloletou v náhradnom termíne, a to najbližšiu sobotu nasledujúcu po termíne, v ktorom sa styk nemohol z objektívnych dôvodov uskutočniť, pričom styk sa v takom prípade bude realizovať vždy v tých istých časových intervaloch, v akých by sa realizoval v riadnom termíne. Matka a otec sú povinní v prípade, že

sa styk z objektívnych dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku (V.)

Podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine súd uložil mal. T. E. a jej rodičom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany po dobu jedného roka od právoplatnosti tohto rozsudku (VI.).

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (VII.)

1.1. Po právnej stránke súd odôvodnil svoje rozhodnutie ust. § 36, § 24 ods. 4, § 25 ods. 1, 2, § 28 ods. 1 až 3, § 61 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77, § 37 ods. 2 písm. d/, ods. 7 a 8 Zákona o rodine, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.2. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že vzťahy medzi rodičmi sú v súčasnosti vážne narušené, nevedia sa dohodnúť na úprave rodičovských práv a povinností k spoločnému maloletému dieťaťu, a preto bolo potrebné, aby tieto práva a povinnosti upravil súd. Rodičia žili v spoločnej domácnosti do 25. 07. 2020, kedy sa otec odsťahoval. Maloletá zostala bývať s matkou, ktorá sa o ňu riadne stará. Súd preto maloletú T. zveril do osobnej starostlivosti matky a určil, že obaja rodičia sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Súd s prihliadnutím na závery znaleckého dokazovania, ako aj na odporúčanie kolízneho opatrovníka, dospel k záveru, že doba stretávania maloletej s otcom už môže byť dlhšia, než je doteraz určená formou neodkladného opatrenia. Zo znaleckého dokazovania vyplýva, že negatívum, ktoré otec pociťuje k mame, nepociťuje v žiadnom prípade voči svojej dcére. Dieťa v priebehu takmer dva roky trvajúceho súdneho konania vyrástlo, a keďže doteraz bez problémov zvládalo dvojhodinové stretnutia s otcom, podľa názoru súdu momentálne zvládne styk, ktorý bude trvať o hodinu dlhšie. Do budúca dieťa bude rásť a bude len vyspelejšie, tak nie je vylúčené, že sa styk bude ešte viac rozširovať. Súd takto určený styk považuje za v súčasnosti optimálny a primeraný všetkým skutkovým okolnostiam a zisteniam. Zároveň súd považuje s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa, aj v záujme všetkých účastníkov upraviť formu odovzdávania a preberania dieťaťa tým spôsobom, ako o tom rozhodol Krajský súd v Nitre vo svojom rozhodnutí zo dňa 21. 09. 2021, teda, že na odovzdávanie a preberanie dieťaťa je vhodná tretia neutrálna osoba, ktorú si zvolí matka a nebude k nemu dochádzať na úrade práce (podľa návrhu matky), pretože na to úrad nemá kapacitné možnosti, a vzhľadom na to by rozhodnutie v tejto časti nebolo vykonateľné.

1.3. S prihliadnutím na vek a odôvodnené potreby maloletej, na zárobkové, majetkové a osobné pomery rodičov, súd považoval za primerané výživné v sume 150 eur, ktoré zaviazal otca platiť s účinnosťou od začatia konania, teda odo dňa 14. 08. 2020. Súd má za to, že vzhľadom na otcov pravidelný mesačný príjem, na jeho odôvodnené a nevyhnutné výdavky, ktoré má na stravu, bývanie, cestovanie a pod., na to, že okrem mal. T. nemá ďalšie vyživovacie povinnosti, je otec schopný výživné v určenej sume platiť. Určená suma výživného je zároveň primeraná veku a odôvodneným potrebám maloletej.

1.4. Matka sa na výžive maloletej podieľa čiastočne aj osobnou dennou starostlivosťou o ňu, na čo súd musí pri rozhodovaní o výživnom prihliadať.

1.5. Za čas od určenia výživného do 30. 04. 2022 je suma zročného výživného v sume 2 927 eur, k jej výške súd dospel nasledovne: od 14. 08. 2020 do 31. 08. 2020 (18 dní) mesiaca august je zročná časť výživného 87 eur, od septembra 2020 do 30. apríla 2022 (20 mesiacov) je zročný výživný 3 000 eur. Spolu je zročný výživný 3 087 eur, ale keďže otec v marci a v apríli tohto roka už zaplatil výživné v zmysle súdom nariadeného neodkladného opatrenia v sume 80 eur mesačne, súd túto sumu odrátal od zročného výživného, a tak potom dospel k výslednej sume 2 927 eur, ktorú zároveň otcovi povolil zaplatiť v 100-eurových splátkach spolu s bežným výživným s tým, že nezaplatením ktorejkoľvek splátky sa stane zročným celý dlh.

1.6. Základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou oboch rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. Výchovnými opatreniami sa vykonáva dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností rodičmi a nad dieťaťom. Výchovné opatrenia majú plniť ochrannú funkciu - napomáhať navráteniu riadneho výchovného prostredia, ktoré zabezpečí, že dieťa sa bude vyvíjať v súlade so všeobecne akceptovanými morálnymi zásadami spoločnosti. Pri výbere druhu výchovného opatrenia sa prihliada na to, aby uložené výchovné opatrenie bolo efektívne, t. j. aby prinieslo požadovaný výsledok. Vzhľadom na zjavne narušené vzťahy medzi rodičmi, mal súd za to, že je v záujme maloletého dieťaťa uložiť jeho rodičom výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa

psychologickému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany v trvaní jedného roka od právoplatnosti rozsudku. Účelom poradenstva bude zlepšiť vzájomnú komunikáciu medzi rodičmi, ktorí by si mali uvedomiť, že na prvom mieste je ich dieťa a až potom ich vzájomné vzťahy.

1.7. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku), v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním otec maloletého dieťaťa, ktorý svoje odvolanie podal z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b/, c/, f/ a h/ CSP. Domáhal sa zmeny napadnutého rozsudku, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.1. V prvom rade poukazuje na to, že napadnutý rozsudok bol vydaný sudcom, ktorý mal byť vylúčený. Túto skutočnosť odvodzuje z toho, že sudca podal osobne na neho trestné oznámenie pre podozrenie zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. Poukázal na judikát R 59/97, ako aj § 49 ods. 1 CSP, v zmysle ktorých neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. g/ OSP posúdiť túto otázku samostatne. Dodáva, že v tejto veci nejde len o jeho subjektívne presvedčenie o zaujatosti sudcu, ale tento stav navodzuje práve správanie sudcu, ktorý sám osobne podal na neho trestné oznámenie. Nešlo o hocikaké trestné oznámenie, ale o také, ktoré sa bezprostredne týka veci samej. Sudca oznámil orgánom činným v trestnom konaní, že sa mohol dopúšťať trestnej činnosti voči svojej družke - matky maloletej T., pričom práve úprava práv a povinností rodičov k mal. T. bola meritom danej veci. Je presvedčený, že ak sudca podal trestné oznámenie z dôvodu možného páchania trestnej činnosti vo vzťahu k matke a následne ten istý sudca má rozhodovať v poručenskej agende o vzťahu otec - matka - dcéra, potom nemôže byť ani z pohľadu tretej osoby rozhodnutie tohto sudcu objektívne. Z uvedeného dôvodu má za to, že je naplnený dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. c/ CSP.

2.2. Ďalej rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za nepreskúmateľné v časti určenia rozsahu stretávania sa s maloletou. Umožnené stretávanie s maloletou 2x do týždňa v rozmedzí troch hodín považuje za absolútne nedostatočné, a to nielen z jeho pohľadu, ale aj z pohľadu maloletej. Týmto spôsobom bude môcť s maloletou tráviť spolu 6 hodín za mesiac, čo nie je a nemôže byť v súlade so záujmom maloletej na stretávaní sa a výchove z jeho strany. Súd svoje rozhodnutie v tejto časti zdôvodnil iba s odkazom na závery znaleckého dokazovania a odporúčania kolízneho opatrovníka. Súd prvej inštancie zamietal jeho návrhy na nariadenie neodkladného opatrenia a až rozhodnutím KS v Nitre zo dňa 21. 09. 2021 sp. zn. 12CoP/31/2021 mu bol upravený styk s maloletou po dobu dvoch hodín každú nepárnu sobotu. Krajský súd zdôvodnil, že ide o počiatočnú a východiskovú úpravu pre ďalší rozvoj rodiča a maloletej T.. Išlo teda o nevyhnutnú úpravu, ktorá slúžila „pre zachovanie vzťahu otca a maloletého dieťaťa“. Úprava stretávania nariadená krajským súdom bola teda počiatočná v nevyhnutnom rozsahu za účelom zachovania vzťahu otca s maloletou, ktorý vzťah matka svojvoľne narušila. Pokiaľ súd prvej inštancie rozšíril styk iba o jednu hodinu, potom jeho rozhodnutie zrejme nevychádza z vykonaného dokazovania a nesleduje ani najlepší záujem maloletého dieťaťa. Aj s poukazom na závery znaleckého posudku, keď podľa znalca je potrebné viac času na rozvinutie hravej kooperácie dieťaťa s ním, je potrebné si položiť otázku, ako má maloletá rozvinúť kooperáciu so svojím otcom, keď jej súd neumožnil stretávať sa s otcom po dlhší čas. Na pojednávaní uviedol, že mal. Zuzana sa sama vyjadruje, že chce u neho prespávať, chce sa viac hrať a jeho výpoveď je dôkazným prostriedkom a tieto tvrdenia doposiaľ matka nijako nevyvrátila a nespochybnila. Aj s poukazom na článok 3 ods. 1 a článok 5 Dohovoru o právach dieťaťa je zrejme, že súd prvej inštancie neprihliadol na najlepší záujem mal. T., pretože jej umožnil jeho ako otca vidieť iba v nevyhnutný čas, a to v rozsahu 6 hodín za mesiac. Súd dokonca určil styk v kratšom rozsahu ako to odporúčal znalec. Rozsah upraveného styku mu bráni s maloletou brániť podstatnú časť dňa, napr. ísť s ňou na výlet, na kúpalisko, do ZOO, čo by maloletá určite privítala. Súd prehliadol aj tú skutočnosť, že bol s maloletou na rodičovskej dovolenke počas 7 mesiacov, kedy zabezpečoval plnohodnotnú starostlivosť počas väčšiny dňa a v priebehu konania aj sama matka pred kolíznym opatrovníkom sa vyjadrila, že maloletá sa na otca teší, že sa k nim vráti. Prejavil záujem stretávať sa s maloletou každú sobotu nasledujúcu po dni 22. 01., a to v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod., teda najbližšiu sobotu po narodeninách maloletej, čo podľa jeho názoru

sleduje jej záujmy, kedy by mohla maloletá osláviť narodeniny 2x, a to s oboma rodičmi. Na zabezpečenie riadnej starostlivosti má vytvorené vhodné podmienky a od zamestnávateľa dostal výnimku - umožnil mu prísť neskôr do zamestnania v prípade starostlivosti o maloletú.

2.3. Otec v podanom odvolaní opísal podstatnú časť zvukovej nahrávky, z ktorej vyplýva, že by maloletá u otca chcela tráviť viac času. Má za to, že v konaní matka nepreukázala a nič nenasvedčuje tomu, že by jeho starostlivosť o maloletú nebola vhodná, alebo že by neexistoval záujem maloletej na dlhšom trávení času s ním ako so svojim otcom. Z uvedených dôvodov považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti úpravy styku za nepreskúmateľné, keď súd nesprávne zistil skutkový stav a neuprednostnil záujem maloletej na rovnocennom styku s otcom. Vo výroku V. súd upravil preberanie maloletej prostredníctvom tretej osoby, ktorú zabezpečí matka. Uvedené opäť podporuje jeho tvrdenie o tom, že súd na neho nahliada ako na „tyrana“ a neumožňuje mu ani osobne odovzdať maloletú matke. Pokiaľ ide o zákaz styku priblížiť sa k matke, tento trvá do právoplatného skončenia veci 10P/136/2020. Týmto sa bude iba umelo predlžovať zákaz približovania sa k matke, hoci nejde ani o sporové konanie. Pripomenul, že sama matka v tomto konaní, ako aj v konaní 11C/44/2020 uviedla, že niekoľkokrát maloletú odovzdala a prebrala od otca sama, bez prítomnosti tretej osoby, nie sú preto zrejmé úvahy súdu, akými sa spravoval pri vyslovení tohto výroku. Pokiaľ by mal súd na mysli napäté vzťahy medzi rodičmi, potom ad absurdum môže tento faktický zákaz trvať do konca života rodičov.

2.4. Požaduje úpravu výroku III. v časti splatnosti výživného, a to z 15. dňa v mesiaci na 20. deň v mesiaci. Uvedené žiada z opatrnosti, nakoľko výplata na účet mu chodievala medzi 12. až 16. dňom v mesiaci a obáva sa, že by nemusel za tohto stavu výživné zaplatiť včas. Má za to, že táto zmena sa nijako nedotkne zdravia maloletej. Zároveň žiada zmeniť výrok IV. v časti výšky mesačnej splátky omeškaného výživného zo sumy 100 eur na sumu 85 eur. Podľa súdnej praxe je možné zročné výživné povoliť najviac v 36-tich splátkach. Pri sume 2 927 eur by suma splátky vychádzala na sumu 81,30 eura. Z tohto dôvodu žiada, aby výrok bol zmenený na sumu 85 eur.

3. K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka maloletého dieťaťa, ktorá navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a zaviazat' otca na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Odvolanie podané otcom považuje za nedôvodné a účelové, najmä z hľadiska faktickej neexistencie čo len jedného z piatich otcom uvádzaných odvolacích dôvodov. Z opatrnosti poukázala na to, že otcom podané odvolanie nemá jednu zo základných náležitostí odvolania, ktorou je v zmysle § 363 CSP identifikácia rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje. V zmysle § 386 písm. d/ CSP je možné odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 363 CSP odmietnuť.

3.1. Pokiaľ otec v úvode svojho odvolania uvádza argument o údajnej zaujatosti konajúceho sudcu, ktorý mal byť podľa jeho názoru vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, uvedený argument otca nemá oporu v zákone a je v absolútnom rozpore so skutočnosťou. Pokiaľ konajúci súd pri svojej rozhodovacej činnosti z predložených dôkazov sa hodnoverne dozvedel, že otec sa mohol vo vzťahu k matke dopúšťať zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 a nasl. Tr. zák., tak oznámením týchto skutočností orgánom činným v trestnom konaní si súd splnil svoju povinnosť oznámenia trestného činu podľa § 340 ods. 1 Tr. zák. Zo strany námestníčky Okresnej prokuratúry Topoľčany bola na otca dňa 05. 01. 2022 podaná na Okresnom súde v Topoľčanoch obžaloba práve pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. Oznámenie trestného činu konajúcim súdom je v tomto prípade len splnením jeho zákonnej povinnosti, čo v žiadnom prípade nemôže byť interpretované ako zaujatosť alebo dôvod na vylúčenie sudcu. Sudca môže byť v zmysle § 49 CSP vylúčený len vtedy, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Tvrdenie otca o tom, že rozhodoval vylúčený sudca je zúfalou snahou o spochybnenie rozsudku na základe neexistujúcich skutočností. Otec od začiatku až do vydania rozsudku ani raz neuplatnil kvalifikovanú námietku zaujatosti podľa § 53 ods. 1 CSP, hoci bol zastúpený advokátom.

3.2. Pokiaľ otec napáda, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, nie je možné z odvolania zistiť, v čom konkrétne. Pokiaľ otec poukazuje na nedostatočný rozsah stretávania s maloletou, je to len jeho subjektívnym tvrdením, ktoré nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Styk otca s maloletou bol upravený v plnom súlade so záverom a odporúčaním znalkyne, ktorá jasne konštatovala, že sa prikláňa k postupnému rozšíreniu styku, napr. v časovom intervale 4 hodín každý druhý víkend

alebo v podobnom rozmedzí. Rozsah styku upravený súdom prvej inštancie tak nepochybne predstavuje podstatné rozšírenie styku otca s maloletou.

3.3. Pokiaľ otec poukazuje na ním vyhotovený zvukový záznam, vyplýva z neho sugestívne pôsobenie otca na maloletú a zároveň jej nabádanie na požadovanú odpoveď práve za účelom následného použitia v tomto súdnom spore. Aj toto konanie vypovedá o charakterových vlastnostiach a prístupe otca. Podotkla, že pokiaľ si otec nahráva každé stretnutie s maloletou, sotva možno očakávať, že jeho konanie a správanie v prítomnosti maloletej je úprimné a spontánne.

3.4. Pokiaľ otec v článku 3 odvolania spochybňuje správnosť rozhodnutia v časti odovzdávania dieťaťa prostredníctvom tretej osoby, pričom pomerne odvážnym spôsobom obviňuje súd prvej inštancie z umelého predlžovania zákazu priblíženia sa otca k matke, v konaní bolo preukázané, že otec má priam nenávistný vzťah k nej ako k matke maloletej, čo jej dal niekoľkokrát jednoznačne najavo. Práve tieto nenávistné prejavy a jeho agresívne správanie boli potom skutkovým základom pre vydanie rozhodnutia o neodkladnom opatrení zákazu približovania a kontaktovania matky, následného zamietnutia návrhu otca na zrušenie predmetného neodkladného opatrenia, vydania napadnutého rozsudku v časti úpravy styku a odovzdávania maloletej prostredníctvom tretej osoby a podanie obžaloby pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby.

3.5. Otec v článku 4 odvolania žiada o úpravu splatnosti výživného a zníženia mesačnej splátky. Otec v tejto časti neuvádza relevantné argumenty na odôvodnenie svojich požiadaviek, ktoré však v neposlednom rade nepredstavujú ani jeden z otcom uvedených odvolacích dôvodov. V tejto súvislosti si dovoľuje uviesť, že otec sa od doručenia rozsudku opakovane omeškal s plnením povinnosti platiť výživné, a to napriek tomu, že bol riadne poučený súdom o tom, že rozsudky o výživnom sú v zmysle § 44 CMP vykonateľné doručením. V závere z opatrnosti poznamenáva, že otcom podané odvolanie v časti odvolacieho návrhu (článok 5) je nezrozumiteľné, pokiaľ ide o navrhovanú zmenu rozsudku.

4. Ďalšie vyjadrenia rodičov, kolízneho opatrovníka, ani prokurátora podané neboli.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávneným subjektom - účastníkom proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa, po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a po zistení, že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CMP“) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP) s prihliadnutím na prípadné vady konania, ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého dieťaťa je čiastočne dôvodné.

6. Predmetom konania je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej T. E., nar. XX. XX. XXXX. Maloletá pochádza zo vzťahu rodičov, ktorí zdieľali spoločnú domácnosť do 25. 07. 2020, kedy otec po naliehaní matky, ako aj privolaní polície, opustil spoločnú domácnosť. Viacerými neodkladnými opatreniami, ktoré platia až do právoplatného skončenia tejto veci vedenej na OS Topoľčany pod sp. zn. 10P/136/2020 súd dočasne zveril maloletú T. do starostlivosti matky a otcovi umožnil stretávať sa s maloletou T. každú sobotu v nepárnom týždni od 15:30 hod. do 17:30 hod. bez prítomnosti matky. Následne súd prvej inštancie vo veci samej konal, nariadil vo veci znalecké dokazovanie PhDr. Mgr. Alenou Bednárovou, znalkyňou z odboru psychológie a vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom. Tak zveril maloletú T., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd otca zaviazal otca prispievať na výživu maloletej sumou 150 eur mesačne, ktorú je otec povinný platiť do 15. dňa v mesiaci k rukám matky s účinnosťou od 14. 08. 2020. Zročné výživné za čas od 14. 08. 2020 do 30. 04. 2022 v sume 2 927 eur súd povolil otcovi splácať v 100-eurových splátkach mesačne spolu s bežným výživným. Napokon, súd upravil styk otca s mal. T. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každú sobotu v nepárnom týždni roka od 15:30 hod. do 18:30 hod., každý rok dňa 25. 12. v čase od 10:00 hod. do 13:00 hod., každý párný rok 31. 12. v čase od 10:00 hod. do 13:00 hod., každý nepárny rok dňa 01. 01. v čase od 10:00 hod. do 13:00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a v mieste bydliska zabezpečiť prostredníctvom ňou zvolenej osoby odovzdanie dieťaťa otcovi v stanovený

čas a otec je povinný po ukončení styku v stanovený čas na tom istom mieste dieťa odovzdať osobe zabezpečenej matkou. Zároveň súd rozhodol o náhradných termínoch, v prípade, že sa styk nebude môcť z objektívnych dôvodov uskutočniť. Podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine súd uložil mal. T. E. a jej rodičom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu na ÚPSVaR Topoľčany po dobu jedného roka od právoplatnosti tohto rozsudku.

7. Otec v podanom odvolaní namietal v prvom rade, že je tu odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. c/ CSP. Poukazoval na tú skutočnosť, že vo veci rozhodoval sudca, ktorý podal osobne na neho trestné oznámenie pre podozrenie zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby v zmysle § 208 Tr. zák. Poukázal na judikát R 59/2007, ako aj rozsudok NS SR z 25. 02. 2021 sp. zn. 5Obo 7/2020 a vyjadril presvedčenie, že ak sudca podá trestné oznámenie (na otca) z dôvodu možného páchania trestnej činnosti vo vzťahu otec - matka a následne ten istý sudca má rozhodovať v poručenskej agende o vzťahu otec - matka - dcéra, nemôže byť tak z pohľadu tretej osoby rozhodovanie tohto sudcu objektívne.

8. Podľa § 365 odsek 1 písmeno c/ CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

9. V zmysle § 49 odsek 1 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám i k zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

9.1. Podľa § 49 odsek 3 CSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a jeho rozhodovacej činnosti.

10. Podľa § 50 odsek 1 CSP, ak sudca, ktorý má spor prejednať a rozhodnúť, zistí skutočnosti, pre ktoré je vylúčený, bezodkladne ich oznámi predsedovi súdu. V konaní môže urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu oznamuje svoje vylúčenie podpredsedovi súdu.

11. Podľa § 52 odsek 1 CSP strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

11.1. Podľa § 52 odsek 2 CSP v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety súd neprihliada; v takom prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužívajú.

12. Podľa § 53 odsek 1 CSP námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do 7 dní, od kedy sa strana dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada; v takom prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

13. Podľa § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato, dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K stranám je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca zachovávať k sporu, k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní vždy vecný a profesionálny prístup.

14. Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania rozhodovania veci buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP), alebo na návrh strany (§ 52 CSP).

15. Nestrannosť sudcu je potrebné posudzovať vždy v závislosti od konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria rozhodnúť, či existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu. Pri rozhodovaní je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca nie je nestranný, a aj keď je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. Len nestranný súd môže totiž poskytnúť stranám rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

16. V danej veci otec poukazuje na tú skutočnosť, že sudca rozhodujúci danú vec podal na neho trestné oznámenie pre podozrenie zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. Je toho názoru, že sudca, ktorý rozhoduje v poručenskej agende o vzťahu otec - matka - dcéra a zároveň podá na otca trestné oznámenie z dôvodu možného páchania trestnej činnosti, nemôže byť z pohľadu tretej osoby objektívne nestranný.

16.1. V zmysle § 53 odsek 1 CSP, pokiaľ otec ako účastník konania chcel vzniesť námietku zaujatosti voči veci konajúcej sudkyňi, túto mal uplatniť najneskôr do 7 dní, odkedy sa dozvedel o dôvode. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že konajúca sudkyňa Mgr. Miroslava Šúleková oznámila Okresnej prokuratúre v Topoľčanoch skutočnosť nasvedčujúcu o páchaní trestného činu otcom maloletého dieťaťa dňa 04. 12. 2020 (č. I. 192 spisu). V spise sa ďalej na č. I. 379 nachádza uznesenie OR PZ, Odbor kriminálnej polície Topoľčany zo dňa 12. 05. 2021, ktorým podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vyšetrovateľ stíha otca maloletého dieťaťa ako obvineného za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. Zo strany Okresnej prokuratúry Topoľčany bola na otca dňa 05. 01. 2022 podaná na OS Topoľčany obžaloba pre uvedené skutky (uvedenú skutočnosť tvrdí matka v podanom vyjadrení k odvolaniu). Vychádzajúc z uvedených listinných dôkazov, či už podania podnetu z podozrenia z páchania trestného činu, vznesenia obvinenia alebo podania obžaloby, je nesporné, že otec sa o prípadnom dôvode, pre ktorý by vec prejednávajúca sudkyňa mohla byť vo veci zaujatá, dozvedel už v roku 2020, resp. 2021, a preto je potrebné konštatovať, že námietku neuplatnil v lehote 7 dní a na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada.

16.2. Odvolací súd z dôvodu uvádzaného odvolacieho dôvodu otcom v zmysle § 365 ods. 1 písm. c/ CSP pri skúmaní podmienok odvolacieho konania posudzoval aj samostatne z úradnej moci, či nie sú dôvodné námietky otca, že vec prejednávajúca sudkyňa je zaujatá, resp. či vo veci nerozhodoval vylúčený sudca.

Z obsahu spisu vyplynulo, že vec prejednávajúca sudkyňa rozhodnutie o svojom vylúčení na základe oznámenia v zmysle § 50 ods. 1 CSP vo veci neučinila. Napriek podaniu podnetu pre podozrenie zo spáchania trestného činu otcom vo veci ďalej konala a vo veci aj rozhodla.

16.3. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a stranám sporu, príp. k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti. Rozhodujúcim nie je subjektívny aspekt, ale existencia objektívnych skutočností so zreteľom, na ktorý môžu vznikať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Uplatňuje sa tu tzv. teória zdania nezaujatosti. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť. Objektívnou nestrannosťou nemožno chápať čokoľvek, čo môže zahrnúť čo len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu a automaticky ho vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci.

17. V zmysle ust. § 49 ods. 3 CSP dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu nemôžu byť okolnosti spočívajúce v postupe sudcu v konaní v prejenávanom alebo v inom spore. „Postupom“ sa tu rozumejú procesné úkony sudcu pri vedení sporu a rozhodovaní o právach a povinnostiach strán sporu. Pri takomto nazeraní na uvedený pojem sa v postupe sudcu prejavuje samotný výkon súdnictva, z povahy ktorého vyplýva, že nemôže zakladať zaujatosť sudcu. Samotná námietka otca voči veci prejednávanej sudkyňi, a ktorá vo veci rozhodla, sa netýka, a teda otec ani netvrdí, že tu ide o jej pomer k sporu, k stranám alebo k zástupcom, ale namieta, že konajúca sudkyňa podala trestné oznámenie pre podozrenie zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné vychádzať z účelu a zmyslu § 49 ods. 3 CSP, ktorý vylučuje, aby námietka zaujatosti bola vyvodzovaná z toho, že konajúci sudca, vychádzajúc zo skutočností, ktoré zistil v konaní, podal podnet pre podozrenie z trestného činu orgánom činným v trestnom konaní. Konajúca sudkyňa si tak plnila svoju zákonnú povinnosť, ktorú nie je možné považovať za dôvod pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania sporu. Zároveň odvolací súd konštatuje, že zo spisu ani nevyplýva žiaden dôvod, či už z postupu konajúcej sudkyne, alebo zo samotného rozhodnutia, ktoré by svedčal o jej zaujatosti, resp. zdaní, že rozhodla v neprospech otca. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z

ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98).

17.1. Zo spisu nevyplýva žiaden dôvod, ktorý by opodstatňoval záver, že je naplnený odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. c/ CSP - že rozhodoval vylúčený sudca, keď odvolací súd má za to, že konajúca sudkyňa vo veci konala vecne a profesionálne, bez toho, aby tu bol čo i len náznak možnosti, že nemala ku všetkým účastníkom a predovšetkým k otcovi neutrálny vzťah, ale vzťah relevantný z hľadiska § 49 ods. 1 CSP. Na dôvažok je potrebné uviesť, že ani z obsahu podaného odvolania otca nevyplýva žiaden dôvod pre spochybnenie záveru o tom, že konajúca sudkyňa konala vo veci len na základe zisteného skutkového stavu riadne vykonaným dokazovaním, nezaujato a nestranne, bez toho, aby tu vznikli pochybnosti o jej nezaujatosti, pričom samotný výkon súdnictva namietanej sudkyňi nemôže zakladať zaujatosť sudcu. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval namietaný odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. c/ CSP za absolútne nedôvodný.

18. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 65 CMP s tým, že nebol viazaný odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výroku týkajúcom sa zverenia maloletej T. E., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky (I.), zastupovania maloletej a spravovania jej majetku oboma rodičmi (II.), stanovením vyživovacej povinnosti (III.), ako aj vo výroku o zročnom výživnom (IV.) je vecne správny, má oporu vo vykonanom dokazovaní a v tejto časti súd prvej inštancie vec správne aj právne posúdil podľa zákonných ustanovení, ktoré sa vzťahujú na vec. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v týchto výrokoch vychádza z ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine, zodpovedá skutočnému stavu zistenému vykonaným dokazovaním a zároveň sleduje najlepší záujem maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa sa od prerušenia spolužitia dňa 25. 07. 2020 nachádza v starostlivosti matky, ktorá sa o maloletú riadne stará a so zverením do starostlivosti matky súhlasil nielen kolízny opatrovník, ale aj otec maloletého dieťaťa. Súd prvej inštancie pri stanovení vyživovacej povinnosti otca v sume 150 eur vychádzal z odôvodnených potrieb maloletej, ale aj zárobkových možností a schopností oboch rodičov. Stanovenú výšku výživného nenamietal ani otec v podanom odvolaní, rovnako nenamietal ani výšku zročného výživného za čas od 14. 08. 2020 do 30. 04. 2022, namietal iba výšku povolených splátok a dátum splatnosti výživného v tom-ktorom mesiaci. Súd prvej inštancie zaviazal otca prispievať na výživu maloletej sumou 150 eur, ktorú je povinný zaplatiť vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky dieťaťa. Otec v podanom odvolaní žiadal úpravu výroku III. v časti splatnosti výživného tak, že toto bude splatné v 20-tom dni v mesiaci. K uvedenej odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že otec v konaní nenamietal stanovenú splatnosť výživného, či už v konaní o vydanie neodkladného opatrenia, ako aj v konaní pri rozhodovaní vo veci samej, pričom je potrebné uviesť, že k podanému odvolaniu nepriložil doklad, resp. potvrdenie zamestnávateľa o tom, kedy je vyplávaná otcovi ako zamestnancovi výplata na účet. Z uvedeného dôvodu odvolací súd nemal dôkaz a otec nepreukázal svoje tvrdenie o tom, že výplata mu chodí na účet medzi 12. a 16. dňom v mesiaci a z toho dôvodu je dôvodné posunúť splatnosť výživného na 20. deň v mesiaci. Z uvedených dôvodov odvolací súd preto nepovažoval túto odvolaciu námietku otca za dôvodnú. Pokiaľ otec požadoval zmeniť výrok IV. v časti výšky mesačnej splátky omeškaného výživného zo sumy 100 eur na sumu 85 eur z dôvodu, že podľa súdnej praxe je možné zročné výživné povoliť najviac v 36-tich mesačných splátkach, odvolací súd aj túto odvolaciu námietku otca považuje za nedôvodnú. Súd prvej inštancie pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti, ale aj splátok z titulu vzniknutého zročného výživného vychádzal zo zárobkových a majetkových pomerov povinného rodiča. Pokiaľ v konaní bola zistená priemerná mesačná mzda otca v sume 950 eur mesačne, aj podľa názoru odvolacieho súdu je v schopnostiach a možnostiach otca zaplatiť zročné výživné spolu s bežným výživným v 100-eurových mesačných splátkach. Pri výške zročného výživného (2 927 eur) tak otec bude splácať svoje zročné výživné viac ako 29 mesiacov, pričom výšku tohto zročného výživného si zapríčinil sčasti aj on sám tým, že si neplnil zákonnú vyživovaciu povinnosť voči maloletej T.

19. Podstatnou odvolacou námietkou otca v podanom odvolaní bol výrok V., ktorým súd upravil styk otca s maloletou. Otec v tejto časti považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné, keď dôvodil tým, že stanovený rozsah spolu 6 hodín za mesiac, počas ktorého času sa môže stretávať s maloletou, nie je v záujme maloletého dieťaťa na stretávaní sa a na výchove z jeho strany, pretože za tak krátky čas si ani nemôže vybudovať lepší vzťah s maloletou. Namietal, že súd prvej inštancie pri určovaní styku prihliadol na záver znaleckého posudku, avšak jeho konštatovanie je iba formálne.

20. Pre posúdenie úpravy styku rozhodujú nasledujúce zákonné ustanovenia:

20.1. Kontakt rodičov s ich maloletými deťmi je takým významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, ktorý sa zákonodarca rozhodol riešiť právnou úpravou styku rodičov s ich maloletými deťmi; považuje ho za neoddeliteľnú súčasť rodičovských práv a práv dieťaťa upravených v Zákone o rodine.

20.2. V zmysle § 25 odsek 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo ho zakáže. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdom, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

20.3. Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti, má teda právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, v starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Realizuje sa to prostredníctvom styku tohto rodiča s dieťaťom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom a iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk autoritatívne súd. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je tak dôležité zvážiť okolnosti na strane maloletého dieťaťa ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim; ako aj okolnosti na strane rodičov - ich vzájomný vzťah, časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, spoje a podobne.

21. V zmysle článku 41 odsek 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

22. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

23. V zmysle článku 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä: a/ úroveň starostlivosti o dieťa, b/ bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c/ ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d/ okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e/ ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f/ podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g/ názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h/ podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i/ využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

24. Podľa § 36 odsek 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

25. Podľa § 24 odsek 1, 3 a 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného (1).

Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná (3). Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi (4).

26. Vady konania vymedzené v § 389 odsek 1 písm. a/ až d/ CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku SR okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry ESĽP (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E. R. T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a ÚS SR (nález I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

27. Podľa § 220 odsek 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, príp. odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

28. Odôvodnenie rozsudku súdu a primerane i uznesenia (§ 234 odsek 2 CSP) musí mať náležitosti uvedené v § 220 odsek 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 odsek 2 CSP, je nepreskúmateľné.

29. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

30. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

31. Keďže v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (riadnym neodôvodnením rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami) k znemožneniu účastníkom realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom s poukazom na mieru zlyhania súdu prvej inštancie, keď rozhodnutie v relevantných záveroch neodôvodnil, nie je možné tento nedostatok napraviť až v konaní pred odvolacím súdom.

32. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch V. a VII. ohľadne úpravy styku a trov konania zrušil a v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP a § 391 ods. 1 CSP).

33. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne rozhodnúť o úprave styku otca s maloletou. Bude pritom vychádzať zo zisteného skutočného stavu, záverov znaleckého dokazovania, keď znalkyňa nekonštatovala, že by doterajší styk otca s maloletou negatívne vplýval na jej zdravotný stav. Otec má vytvorené podmienky pre vytvorenie výchovného prostredia. Znalkyňa sa priklonila k postupnému rozšíreniu styku otca s maloletou, v časovom intervale 4 hodín každý druhý víkend, príp. v podobnom rozmedzí podľa uváženia súdu.

Z vykonaného dokazovania sa podľa názoru odvolacieho súdu javí, že doterajší rozsah styku (2 hodiny každý nepárny týždeň) je potrebné v zhode s názorom otca považovať za počiatočný a východiskový rozsah styku pre zachovanie vzájomného vzťahu otca s maloletou. Plynutím času, ale i v súlade so znaleckými závermi je potrebné vytvoriť priestor na širšie rozvíjanie tohto vzťahu a to širším rozsahom doposiaľ upraveného styku. Len vtedy sa otec bude vedieť vo väčšom rozsahu podieľať na výchove a opatere maloletej T., čo bude len v záujem maloletej. Súd prvej inštancie, napriek záveru o potrebe rozšíriť doposiaľ realizovaný styk neuviedol, prečo tento rozšíril iba o jednu hodinu, pričom znalkyňa navrhla upraviť styk o 4 hodiny (príp. podľa úvahy súdu). Svoj záver súd prvej inštancie, prečo pristúpil k rozšíreniu styku iba na 3 hodiny, neodôvodnil. Pre otca je obtiažne pripraviť maloletej hodnotný program, pokiaľ bude styk upravený len v 3-hodinovom rozsahu. Súd prvej inštancie opätovne zohľadní a vyhodnotí vykonané dôkazy pri svojom rozhodnutí bude sledovať hlavne najlepší záujem maloletej a svoje rozhodnutie zdôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).